

Norman Spinrad - Do neznáma

Kapitán Peter Reed přistoupil k centrálnímu průzoru v řídicí kupoli. Více než polovinu jeho zorného pole zabírala planeta Maxwell, jejíž zelené kontinenty a modrá moře mu připomínaly Zemi.

Potřásl svou prošedivělou hlavou. Ne, Země byla padesát světelných let daleko, nebo jinými slovy sedmdesát let v minulosti, nebo ještě jinak - čtyři měsíce, vzhledem k času posádky.

Neubránil se úsměvu. Padesát let subjektivního času ve vesmíru, osm set let skutečného, a pořád má pro mne vesmír svoje kouzlo.

Jak sledoval disk blížící se planety, oddělila se od Maxwella zářící muška a zamířila vzhůru. To bude loď Velitele Horvátha, uvažoval Reed. Když byla jeho loď *Do neznáma* u Maxwella naposledy, vládl tady král. Ale to už je tři sta let. Král La Farge, vzpomínal se smutkem Reed, je už tři století mrtev.

Teď je tady tenhle Lazlo Horváth. Je to úplně jiný člověk, ambiciózní, nebezpečný. Reed se hořce usmál. Když bude takto pokračovat, brzy ho pocítí svou návštěvou Jacob ben Ezra.

Kapitán zapnul komunikátor. "Rogu, připrav recepční místnost. Zákazník je už na cestě."

Doplul k východu z kupole a protáhl se rotujícím výstupním otvorem do centrálního válce lodi.

Okamžitě pocítil účinky gravitace. *Do neznáma* se skládala z navzájem pospojovaných válců a kupolí. Na oběžné dráze celý konglomerát rotoval kolem centrální osy a vytvářel tak umělou gravitaci. Řídicí kupole musela ale být stacionární, a proto byla umístěna před centrálním válcem a nepodílela se na celkové rotaci lodě.

Kapitán Reed došel k recepční místnosti. Lazlo Horváth bude dychtivý zákazník. Poslední kosmická loď, která zavádila o Maxwella, byla *Hvězdná královna* a to bylo před sto lety, ještě za časů království.

Velitel Horváth byl nový a ambiciózní a jako všichni velitelé planet trpěl pod jařmem Země. Ideální obchodní partner.

Roger Reed už byl v recepční místnosti, když dovnitř vstoupil jeho otec. Oba měli hodně společných rysů. Roger měl stejně rozložitou postavu, ale bez jediného gramu navíc. Vlasy měl ohnivě rudé a právě procházel jedním z dalších období, kdy experimentoval se svými vousy. Tentokrát byly jen týden staré a jejich konečnou podobu nebylo ještě možné uhodnout.

"Horváth je na palubě, tati," řekl.

"Prosím tě, Rogere," řekl starý muž a v jeho hlase byla znát únava nekonečného opakování, "alespoň když je na palubě zákazník, neříkej mi 'tati'."

"Promiňte, pane."

Kapitán se rozhlédl po místnosti. Bylo to jediné místo v lodi, vybudované nikoliv podle zásad účelnosti, ale pro efekt. Stěny byly obložené smrkovým dřevem. Ode zdi ke zdi se táhl pravý vlněný koberec. Kapitán si sedl za masivní mahagonový stůl do křesla z pravé červené kůže. Tři další taková křesla byla rozestavena po místnosti. Do jedné stěny byl zabudován průzor.

V této místnosti se Peter Reed nikdy necítil pohodlně.

"Tak co, Rogere," řekl kapitán, "myslíš, že to bude dobrý kšeft?"

"Nevidím důvod, proč by nebyl, ta... pane. Vedení Maxwella je právě na té úrovni, kdy si myslí, že stačí jen malá výpomoc a osvobodí se z hegemonie Země. Například za silové pole by dali celé poklady."

Starý muž si povzdechl. "Nikdy se nepoučí, co? Horváth si bezpochyby myslí, že silové pole je dokonalá zbraň. Nikdy mu nepřijde na mysl, že na Zemi je to už sedmdesát let stará záležitost."

"Proč tak smutně, *kapitáne*?" řekl Roger. "To je přece obchod."

"Máš pravdu, chlapče."

Ve dveřích se objevila služba. "Kapitáne Petere Reede," pronesla formálně, "je mi ctí představit vám Lazlo Horvátha, velitele planety Maxwell."

Do místnosti vešel nízký, podsaditý muž. Byl oblečen do černé uniformy se zlatými prýmkami a byl opásán Brownovým pásem. Na nohou měl těžké černé boty.

Ach ne, pomyslel si Peter Reed, zase jeden z *těch*.

Zvedl se z křesla a uvědomil si jednoduchost své prosté světle zelené kombinézy. "Vítám vás, Veliteli Horváthe."

"A já vás, kapitáne Reede."

"Toto je můj syn, Roger Reed."

"Těší mne, pane Reede."

"Posaďte se, Veliteli," řekl kapitán.

Horváth si sedl na okraj jednoho z křesel.

"Už je to pěkná řádka let, co na Maxwella nezavítala kosmická loď," řekl. Měl hluboký, chraplavý hlas,

"Já vím. Naposled to byla kupecká loď *Hvězdná královna* před sto lety."

Na Horváthově tváři se na okamžik objevil výraz překvapení. "Ach ano, *Hvězdná královna*," řekl rychle. "Nuže, kapitáne, co nám můžete nabídnout?"

"Několik nových technologií," řekl Peter Reed a studoval Velitelův obličej. Bylo jasné, že Horváth něco tají. Ale co?

"Například?"

"Například úplné nový postup při přípravě nápojů. Rogere, občerstvení."

Roger Reed mávl rukou a na stěně se odsunul panel, odhalující láhev rudé tekutiny a tři skleničky na podnosu. Naservíroval nápoj.

Kapitán Reed se musel usmát, když viděl zmatený výraz na Horváthově tváři. Drink byl připraven ze dvou různých vín, jednoho horkého a jednoho studeného, navzájem oddělených novou chemickou technologií, takže člověk pil střídavě horký a studený nápoj. Byl to zvláštní pocit.

"Velice zábavné, kapitáne Reede," řekl Horváth. "Ale určitě nepředpokládáte, že získáte od Maxwella bohatou radioaktivní rudu za takový pouťový trik."

Reed se usmál. Horkochladná technologie byl jenom takový odrazový můstek. Skutečné eso, které měl na prodej, bylo silové pole.

"Veliteli," řekl, "jak jistě víte, kupci neprodávají *produkty*, s výjimkou radioaktivní rudy. My prodáváme vědu, vědomosti, nové technologie. Ten nápoj vám zatím může připadat jako pouťový trik, ale tato technologie má i praktičtější aplikace."

"Možná, možná," řekl Horváth stroze, "ale co máte *jiného*? Možná ... možná jste konečně přivezli tajemství Urychlovače?"

Peter Reed se rozesmál. "A nechtěl byste rovnou Kámen mudrců?" Viděl, že Horváthovi to tak zábavné nepřipadá. "Omlouvám se, Veliteli," řekl. "To je tím, že za celých osm set let, co *Do neznáma* brázdí vesmír, jsme ještě nepřistáli na planetě, kde by nám nepoložili tuto otázku. Ne, nemáme tajemství Urychlovače. Podle mého názoru Urychlovač nikdy vynalezen nebude. Člověk nikdy nebude cestovat

rychleji než světlo. To je chiméra, schizofrenická touha opustit limitující hranice reálného vesmíru, nalézt kouzelnou zemi zvanou Hyperprostor, kde je realita kondenzovaná a Galaxie patří Člověku."

Horváth se ušklíbl. "Krásný proslov. Vám se to řekne tak lehce. Ale vy nejste pod podpatkem země. Vy *starmani* jste od přírody nezávislí. Ale my, *kolonisté*, my moc dobře víme, jaké to je trpět pod tyranií času. Maxwell je padesát světelných let od Země. A jelikož jsme osídlenci ze Země, která byla už šedesát let ve vývoji napřed, když jsme se probudili u Maxwella z hybernačního spánku, *vždycky* budeme ve všem šedesát let pozadu za Zemí. Pro vás bude Urychlovač jenom dalším zbožím, i když za něj dostanete nejvyšší cenu v historii lidstva. Pro nás by Urychlovač znamenal svobodu."

"Samozřejmě, že máte pravdu, Veliteli," řekl kapitán Reed. "Ale to nečiní Urychlovač o nic více reálným. Nicméně..." s uspokojením si všiml Horváthova napjatého výrazu, "máme pro vás něco opravdu nového a velkého. Myslím, že po tom lidé touží stejně dlouho jako po Urychlovači. *Silové pole*."

Horváthovi se rozšířili oči. "Silové pole?"

"Vidím, že máte zájem."

"Ovšem. Bylo by bláznovství to skrývat. To je přesně to, co Maxwell potřebuje."

"A co můžete nabídnout vy?" zeptal se Peter Reed klidně,

"Tunu thoria."

"Opravdu, veliteli?" řekl Reed. "To je tak právě za naši horkochladnou technologii nápojů, ale..."

"Dvě tuny!"

"Jen pokračujte, veliteli. Silové pole je nejdokonalejší obranná zbraň. Ubohé dvě tuny..."

"Deset tun!"

"Ale co bychom dělali s takovým množstvím thoria? Nemáte nějakou zajímavější nabídku? Obchodujeme s vědomostmi, jak víte. Možná byste měli něco z této oblasti..."

"Dobrá," řekl Horváth a oči se mu zúžily, "něco vám prozradím. Byla tu ještě jedna loď, před necelými třemi lety."

"Opravdu?"

"Kolonista mířící do vnějšího pásma. Přímo ze Země."

"Nu a?"

"Ten kolonista měl na palubě pasažéra."

"Pasažéra?"

"Ano, dr. Činga pen Yee. Musel rychle opustit Zemi, zdá se, že to je matematický fyzik. Máme ho teď tady na Maxwellu."

"Pořád nevím, jak to souvisí s naším obchodem," řekl Peter Reed.

Horváth se zašklebil. "Velkoadmirál Jacob ben Ezra je na cestě k Maxwellu. Teď už vlastně zpomaluje a připravuje se k brždění. Dorazí sem asi tak za měsíc."

Kapitán Reed se poškrábal na nose. Jestliže Země poslala za Čingem samotného Ezru, pak ten člověk musí být opravdu důležitý. Země téměř nikdy nepronásledovala uprchlíka do větší vzdálenosti než dvacet pět světelných let. A Horváth to moc dobře věděl.

"Co tedy nabízíte?" zeptal se opatrně.

"Ben Ezra nebude až do přistání vědět, že tu Čing už není. Nabízím vám Činga výměnou za teorii silového pole."

"Ale ani jeden z nás nemá jistotu, že Čing ví něco opravdu cenného," řekl Reed, i když věděl, že kdokoli, koho Jacob ben Ezra pronásleduje více než padesát světelných let, musí vědět něco *mimořádně* důležitého.

A to Horváth věděl také. "Ale kapitáne, oba dobře víme, že Země by za někým nedůležitým nevysílala bena Ezru. Činga a tunu thoria za silové pole."

"Činga a tři tuny," řekl Reed s úsměvem.

"Činga a dvě tuny." Peter Reed se usmál ještě více. "Činga a tři tuny za silové pole plus horkochladnou technologii."

"Platí, kapitáne," řekl Horváth, zvedl se a natáhl otevřenou dlaň, "ujednáno."

Muži si potřásli rukama.

"Ať vaši lidé začnou okamžitě nakládat thorium," řekl Reed. "A rychle sem pošlete vaše vědce, abychom jim mohli předat princip obou technologií. Nechtěl bych se v tomto systému zdržovat až do chvíle, kdy sem dorazí Ezra."

"Samozřejmě," ušklíbl se Horváth.

"Buďte klidný, kapitáne. Dovedu dobře lhát. A věřte mi, že mi bylo potěšením obchodovat s vámi."

"Nápodobně, veliteli. Pan Reed vás doprovodí k východu."

Když Roger Reed otevřel dveře, Horváth se zastavil a otočil se. "Kapitáne," řekl, "ještě jednu věc. Kdybyste někdy získal Urychlovač, Maxwell vám za něj zaplatí nejvyšší cenu ze všech. Nebudeme smlouvat."

Kapitán Reed se zamračil. "Víte stejně dobře jako já, že my kupci prodáváme stejné vědomosti každé planetě, na které přistaneme."

Horváth si ho měřil očima. "Vím o tom. Ale v případě Urychlovače můžete počítat s tím, že s Maxwellem uzavřete mimořádně výhodný obchod."

Reed kývl hlavou a usmál se. "Budu si to pamatovat, veliteli."

Velkoadmirál Jacob ben Ezra dokouřil svou čtvrtou ranní cigaretu. Na kosmické lodi s uzavřeným klimatizačním cyklem bylo kouření nebezpečným luxusem. Ale ben Ezra k tomu měl dostatek privilegií. Tento malý, osmdesátiletý mužík strávil ve vesmíru již sedm set objektivních let a stal se žijící legendou.

Právě teď na něm však byla znát nervozita. "Davide," otočil se na stranu, "nemůžeme brždění urychlit o jeden dva týdny?"

"Ne, pane," odpověděl mladý poručík. "Již teď jsme v režimu maximálního zpomalení. Použili jsme fotonové plachty a iontový motor."

"Co takhle použít atomové trysky?" zeptal se admirál, i když přesně věděl, jak bude znít odpověď.

"Nemáme dost reakční hmoty," odpověděl poručík. "Fotonové plachty samozřejmě žádné palivo nepotřebují a iontový pohon ho spotřebuje jen velice málo, ale tři týdny před přistáním si nemůžeme dovolit zapojit atomové trysky ani na hodinu. Kromě toho..."

"Kromě toho máme kurs propočtený už dávno předem a s atomovými tryskami bychom Maxwella minuli, ovšem," řekl ben Ezra. "Davide, Davide, kdy si uvědomíš, že si starý člověk občas něco povzdechne jenom tak, aby si ulevil?"

Mladý poručík se zatvářil zmateně.

"Nicméně," pronesl Velkoadmirál a promnul si špičku svého dlouhého nosu, "přál bych si, aby to bylo možné. Začínáme hrát o čas."

"Jak to, pane?"

Jacob ben Ezra si zapálil pátou cigaretu. "Do *neznáma* opustila Zemi ve stejnou dobu jako my. Měli v plánu zastávku na Maxwellu. Nepochybuji, že SX-185 někde Činga cestou vysadí. Myslím, že by to mohl být Maxwell."

"Co z toho pro nás plyne, pane?"

Ben Ezra vydechl velký oblak kouře.

"Do *neznáma* je jednou z nejstarších kupeckých lodí, Davide. Pokud mne paměť neklame, byla to vůbec první loď postavená pro tento účel. Její kapitán je Peter Reed. Je ve vesmíru dokonce déle než já."

"Déle než vy, pane?"

Ben Ezra se zasmál. Nebyl to smích starého člověka. Ezra se smál rád, zvláště v některých situacích.

"Ano, můj nedůvěřivý mladý příteli. Déle než já. Reed je jedním z nejprohnanějších kapitánů ve vesmíru. A nezapomeň, že tentokrát má na prodej silové pole."

"Myslíte, že Maxwell vymění Činga za silové pole? Ale pane, jakmile se někdo dozví, s čím před námi Čing prchá, nevyměníl by ho za nic na světě."

Jacob ben Ezra svraštil rty. "Vy předpokládáte, že Čing bude mluvit. Já o tom silně pochybuji. Ví, že bychom ho pronásledovali až do galaxie v Andromedě, kdyby bylo zapotřebí. Myslím, že si uvědomil, že jeho jedinou nadějí je měnit loď jak jen to jde nejrychleji a neprozradit *nikomu*, proč je na útěku."

"Proč by ho pak kapitán Reed chtěl získat výměnou?"

"Protože," řekl velkoadmirál a pozvedl své husté bílé obočí, "Reed je nejen chytrý, ale také zkušený. Dobře ví, že každý, komu jsme na stopě takovou dálku od Země, musí být člověk prvořadě důležitosti."

Jacob ben Ezra zamáčkl cigaretu a zlostně zakroutil hlavou. "Kdyby jen tušil," řekl, "kdyby jen *tušil*."

Do neznáma kroužila kolem Maxwella - bizarní konstrukce válců, kopulí, segmentů a trysek. Loď doslova rostla, s postupem času tu přibyla nějaká kopule, jinde zase válcovitý nástavec k trupu nebo jiný segment. Ve vesmíru, kde odpor vzduchu neexistuje, byl takto členitý trup symbolem, znamením prosperity.

Maxwellské lodě putovaly mezi korábem a planetou a přivázely thorium, potraviny, vodu, maxwellské odborníky. Dopravní lodě měly co dělat, aby se bez nehody propletly mezi stěžni nyní svinutých plachet na hvězdný vítr. Kapitán Reed se jen usmíval, když viděl jejich potíže s manévrováním. Konečně nastal den odletu, poslední várka thoria byla na palubě, Maxwelliané měli své silové pole i horkochladnou technologii a Čing se nalodí na palubu v poslední raketě.

Času není nazbyt, říkal si v duchu. Ben Ezra tu bude za deset dní. Týden nebo dva mu bude trvat, než z Horvátha vymámí, kde je Čing. Kapitán Reed si o Horváthovi nedělal žádné iluze. Do tří týdnů bude ben Ezra vědět, že Čing je na palubě *Do neznáma*.

Do další zastávky na Nuova Italia Ezra náskok sníží na týden. Pak se uvidí, jakou pro něj má Čing cenu. Může nás snadno chytit. Kamkoliv zamíříme, bude tam před námi.

"Doktor Čing je na palubě," ozval se hlas z komunikátoru.

"Výborně," řekl Reed. "Jak brzy budeme moci opustit orbitu?"

"Všechno bude připraveno během tří hodin, tati."

"Rogere!"

"Promiňte, pane."

"Dobře, Rogere," řekl kapitán. "Buď připraven opustit oběžnou dráhu jak jen to půjde nejrychleji. A pošli Činga do recepční místnosti. Ať je tam také Olivera. Činga trochu zdrž, aby tam Manny byl o pár minut

dříve. Řekni mu, že tam na něj budu čekat." "Provedu, pane."

"Ale Petere," řekl Manuel Olivera a vyslal ke stropu místnosti prosebný pohled, "já *nejsem* teoretický fyzik. *Nejsem* matematik. Jsem knihovník, občas něco vyspravím, ale..."

"Manny, prosím!" přerušil ho kapitán. "Tuhle písničku jsem už slyšel tolikrát. Přes to všechno *jsi* hlavní vědec na palubě."

"Ano, ano," vyhrkl nervózně malý, snědý mužík. "Ale oba dva dobře víme, že pořád nejsem nic víc než knihovník povýšený na vědce. Oba -"

"Dobrá, dobrá. Všechno, co od tebe tedy budu chtít je, abys tu byl se mnou a měl nastražené uši. Ten doktor Čing ví něco důležitého, o tom jsem přesvědčen. A my ho možná nebudeme mít dlouho. Musíme si proto pospíšet a-"

"Je tu doktor Čing pen Yee, kapitáne," řekl stevard.

"Pošli ho dál."

Dr. Čing byl malý, podsaditý člověk okolo šedesátky. Jeho rovné, černé vlasy byly uprostřed rozdělené pěšinkou. Jen těkající oči prozrazovaly, jak je nervózní.

"Děkuji, že jste mě přibrali na palubu, kapitáne Reede," řekl.

"Není zač, doktore Čingu. Popravdě řečeno, doufáme, že se nám budete hodit. Jak jistě víte, krví obchodní lodi jsou vědomosti. Kupujeme je a prodáváme. Abych mluvil na rovinu - my jsme vás od Maxwella *koupili*. Můžete s námi cestovat jak dlouho budete chtít a my na oplátku očekáváme, že se s námi podělíte o své vědomosti."

"Ale kapitáne," řekl Čing nervózně, "já jsem matematický fyzik. Vy se přeci zabýváte obchodem s praktickými, technologickými vědomostmi. Matematická fyzika neprodukuje zpeněžitelné nápady."

Reed zamručel. Ten Čing si drží odstup a bojí se. To je nepříjemná kombinace k vyjednávání.

"To nechtě prosím na mně a panu Oliverovi, abychom to posoudili. Teď jsem si uvědomil, že jsem vás nepředstavil. Toto je Manuel Olivera, náš hlavní vědec."

"Těší mne, pane Olivera," řekl Čing zdvořile. "Kapitáne Reede, se mnou opravdu ztrácíte čas. Jsem pouhý teoretik."

Reed přemýšlel o tom, jak rychle by z něj všechno dostal admirál ben Ezra. Ale na takové myšlenky byl ještě čas.

"Tak nám jen povězte, na čem nyní pracujete."

Čing se neklidně zavrtěl. "Na jedné matematické teorii," odpověděl.

"Pokračujte, doktore Čingu," vypadl mu do řeči Olivera. "My nejsme úplní vědečtí ignoranti. Co je to za teorii?"

"Rozvedení jednoho důsledku, vyplývajícího ze Speciální teorie relativity."

"Vážně?" řekl Olivera. "A čeho se to týká?"

Čingův těkající zrak připomínal pohled vystrašeného ptáče. "Týká se ... některých úkonů s transfinitními substitucemi," zahučel nezřetelně.

Olivera pokračoval ve výslechu. "S transfinitními substitucemi? Čeho?"

Čing se nepřírozeně zasmál. "Opravdu, pane Olivero," řekl, "je to jen takové komplikované matematické cvičení. Jde o dosazování nekonečných a transfinitních čísel za některé proměnné. Jak jsem říkal, není to v praxi zatím k ničemu."

"Tak proč se tím zabýváte?" vyhrkl Olivera.

"Víte," řekl Čing nevzrušeně, "na tu otázku si sám nedokážu odpovědět. Proč lidé šplhají na vysoké hory? Protože tu jsou. Jsem dost unavený, pánové. Můžete mne omluvit?"

Olivera chtěl pokračovat v otázkách, ale kapitán ho mávnutím ruky umlčel.

"Samozřejmě," řekl. "Brzy vystartujeme k Nuova Italia, zhruba za dvě hodiny. Než ulehne do Hlubokého spánku, ještě bude čas si o tom všem pohovořit. Zatím si dobře odpočiňte."

"Děkuji, kapitáne," řekl Čing. Přivolaný stevard Činga odvedl.

"Nuže, Manny?" zeptal se kapitán.

"Nuže co? Jsem snad čtenář myšlenek? Vědecké blábolení. Nekonkrétní odpovědi. Možná čistá lež. Co myslíte, Petere, trmácel by se ben Ezra padesát světelných let za někým, kdo se zabývá jen 'komplikovaným matematickým cvičením'?"

"Ovšemže ne."

"Tak proč jste mu ksakru neřekl, že po něm Ezra jde?" vyštěkl Olivera.

Peter Reed se slabě usmál. "Na to je ještě dost času. Ještě celý týden. Myslím, že pravý čas nastane těsně před tím, než se ponoří do Hlubokého spánku. V té chvíli si člověk uvědomí, jak je na nás závislý."

"Jestli už nebude pozdě," řekl Olivera, "protože je docela dobře možné, že až se z podchlazení probudíme, budeme mít Ezru v patách."

Tříminutový zášleh obřích reaktivních motorů vystřelil *Do neznáma* z její oběžné dráhy kolem planety.

Zatímco se vzdalovala do hlubin vesmíru, byly spuštěny velké trojúhelníkové fotonové plachty, které posádce zakryly část hvězdné oblohy. Z trysek vyrazil tenký, téměř neviditelný modrý paprsek iontového pohonu.

Do neznáma zamířila k Nuova Italia.

Během následujícího týdne budou dvakrát prohlédnuty všechny automatické systémy a pak jim bude svěřeno řízení lodi. Potom bude následovat poslední korekce kursu a nakonec se tisícovka mužů, žen a dětí, kteří tvoří posádku, ponoří do Hlubokého spánku.

Hluboký spánek je technika, jež dala Člověku tu zanedbatelnou část Galaxie, kterou ovládl. Kosmická loď může zvýšit rychlost až na tři čtvrtiny rychlosti světla, ale toto zrychlení trvá více než rok a přestože byl potvrzen Einsteinův předpoklad, že se subjektivní čas na rychle letící lodi smršťuje, faktor smršťování byl i při těchto rychlostech stále příliš malý. Vzdálenosti mezi slunci by stále pohltily celý lidský život.

Hluboký spánek toto dilemma vyřešil. Částečně se tato technika vyvinula z jógy, částečně to bylo kontrolované snižování tělesné teploty, dokud se život organismu nezpomalí na nejnižší možnou mez. Základy této techniky byly známy i před kosmickými lety. Ale bylo třeba tuto techniku propracovat natolik, aby se Hluboký spánek stal efektivní a relativně bezpečnou formou zpomalení životních funkcí, aby dal Člověku hvězdy.

Peter Reed byl znechucený. Byl už čas ulehnout do Hlubokého spánku a stále ještě nikdo nedokázal z Činga něco dostat. Ten člověk se zjevně bál cokoli říct. Dobrá, řekl si Reed, možná z něj dostanu něco metodou šoku.

Stál v jednom ze sálů pro Hluboký spánek. Stěny byly lemovány průhlednými plastickými krychlemi o velikosti rakve, spojenými trubicemi s tekutým kyslíkem.

Další příklad šetrného hospodaření . na palubě, pomyslel si kapitán. Stejný vzduch, který sloužil k okysličování kajut, byl ochlazován v kosmickém prostoru a používán k chlazení sálů pro Hluboký spánek. Chlazení spotřebovalo téměř celou zásobu kyslíku na palubě, ale během Hlubokého spánku se spotřebo

kyslíku prudce sníží a navíc bude čas kyslík recyklovat.

Většina posádky byla již v Hlubokém spánku. V plastikových rakvích spočívali členové posádky s maskami na obličejích. V bdělém stavu zůstala již jen obsluha chladicích přístrojů, kapitán a doktor Čing. Když i oni ulehnu do svých boxů, vládu nad lodí i nad chladicím zařízením převezme automatika.

Jeden z členů posádky vedl Činga k jeho boxu. Matematikova tvář byla výrazně bledá. Očima zmateně přejížděl po nehybných tělech v plastikových rakvích.

Reed se usmál, napůl ze sympatie a napůl ze zadostiučinění. Sám strávil v těchto boxech téměř sedm set let, a přesto se nikdy neubráníl záchvěvu strachu, když se do jednoho z nich měl uložit. Čing zakusil Hluboký spánek jen jedenkrát. Každý tvrdí, že podruhé je to nejhorší.

"Tak co, doktore Čingu," zavolal mu na uvítanou, "jak se cítíte?"

"Trochu trapně, kapitáne. Musím se přiznat, že se bojím, a přitom tu není nic, z čeho bych měl mít strach."

Reed na chvíli pocítil k tomu muži náklonnost. Veloadmirál pozemské flotily ho honí padesát světelných let daleko a teprve teď začal Čing dávat najevo strach. Avšak dovedl se dobře ovládat.

"Nechápu, z čeho může mít člověk jako vy strach," pronesl důrazně kapitán a nenáviděl se za to, co byl nucen nyní dělat.

"Jak to myslíte, kapitáne?"

"No, zdá se mi, že člověk, kterého honí Jacob ben Ezra přes celou Galaxii a přesto mi odmítá říct *proč*, musí mít pro strach uděláno."

Čing se na okamžik zachvěl. Pak se pomalu usmál. "*Tušil jsem*, že to víte. Proč byste se o mne jinak tak zajímal?"

"Proč mi neřeknete celou pravdu, doktore Čingu? O co tady jde? Proč se o vás Země tak zajímá? Nečekám, že uvěříte, že jsme vaši přátelé/musíte si uvědomit, že je v našem zájmu chránit vás, jestliže pracujete na něčem důležitém. Jsme obchodníci."

Čing si zhluboka povzdechl. "Kapitáne Reede," řekl, "Země po mně nejde proto, že chtějí to, na čem pracuji. Opravdu nepracuji na ničem praktickém. Jde jen o jistý matematicko — fyzikální nápad."

"A přesto vás pronásledují dál, než kdy pronásledovali kohokoliv jiného."

"Ano," přisvědčil Čing. "Kapitáne, jednoho dne možná pochopíte, proč musím zachovávat tajemství. Kdyby nás Jacob ben Ezra dostihl, budete *rád*, že jsem vám nic neprozradil."

"Ale proč?"

"Protože," odpověděl Čing, "jsem si jist, že ben Ezra má příkaz zabít každého, kdo ví to, co vím já."

Kapitán se zamračil. "Možná změníte svůj názor, až se probereme z Hlubokého spánku u Nuova Italia."

"Možná, kapitáne, vy změníte *svůj* názor."

Peter Reed pokrčil rameny. "Pokračujte," kývl na stevarda.

Vlezl do vlastního boxu a zaujal co nej pohodlnější polohu. Stevard ho upevnil bezpečnostními pouty. Až budou všichni v Hlubokém spánku, rotace lodi se zastaví a gravitace přestane fungovat.

Měkká maska mu přilehla na obličej. Vdechoval vůni omamného plynu, cítil se pohodlně a spokojeně. Jakoby zdálky cítil vbodnutí jehly a pak ho smysly začaly opouštět, nejprve zrak, pak sluch, pak hmat, pak čich. Posledním pocitem bylo sucho v ústech a nakonec i to zmizelo a on se stal entitou uvnitř sebe samotného, ve svém osobním vesmíru ... smítkem prachu plujícím v moři sebe sama ... a pak odplouval i pocit myšlení ... vytrácel se ... rozpouštěl, jako bonbón v ústech.

Oslňující červeň, která zaplavila vesmír ... pocit bodavé bolesti ... pak teplo, všudypřítomné, vítané teplo, pohyb, pach, zvuk.

Jacob ben Ezra se zvolna posadil ve svém lůžku pro Hluboký spánek a trpělivě se pokoušel zaostřit zrak na své okolí.

Nikdy si na to nezvyknu, říkal si. Co je teď vlastně za rok? Od Maxwella k Nuova Italia je to čtrnáct let v Hlubokém spánku a když jsme opouštěli Maxwell, to bylo v roce 3297 nebo '98? Na Zemi...

Ben Ezra se krátce, suše zasmál. Čas! Co je to čas? Záleží na tom? Jsem starý osmdesát let a zároveň osm set let, možná i tisíc.

Při takovém životě se člověk musí vzdát mnoha věcí. Smysl pro správné vnímám času je jednou z nich. Lidé, kteří mne na Zemi poslali za Čingem, jsou už všichni mrtví. Jsem duch, stín, vyjádření vůle skupiny lidí, z nichž nikdo už nežije.

Člověk nebyl vytvořen k takovému životu, pomyslel si ben Ezra trpce. Je to ubohý způsob, jak si pokořit hvězdy, ubohý a smutný.

Hořce se usmál. Tenhle život se hodí tak pro cikány a židy. Na tom opravdu něco je, cikáni nemají povědomí o historii ve velkém měřítku.

Možná to je důvod, proč je v mé flotile tolik židů. Podle jejich legend má teprve tisíc let z hlediska času nějaký smysl. Ale kdo je to žid? Už neexistuje nic jako judaismus a pojem rasa také ztratil smysl.

Žid, pomyslel si Jacob ben Ezra, je dnes ten, kdo o sobě smýšlí jako o židovi. *Homo interstellarus*.

Ben Ezra vylezl ze svého lůžka. Nohy měl celé zdřevěnělé, ale na to už si zvykl.

Homo interstellarus, říkal si, když pomalu kráčel do hlavní kupole, je to hrubá latina, ale správný význam.

Jako by se židé již tisíce let připravovali na to, že jednou povedou Velkou flotilu. Jak dlouho tvořili vlastní kulturu nezávisle na geografii už na Zemi, v reálném čase? V předhvězdné minulosti byli zatracováni, ale nyní to má svůj účel. Kdo jiný než židové by byl schopný se izolovat od světa na dvaceti lodích Velké flotily, aniž by o nějaké planetě nebo o nějakém čase mohli prohlásit: Toto je můj domov?

"Oni a nikdo jiný," mumlal si admirál. A proč ne my, napadlo ho. Peter Reed je stejný žid jako já. Ale co to dnes znamená? Znamená to, že my jsme ti vyhnanci, ti bez vlastní planety, bez vlastního času, ti, kteří vyzvali na souboj Vesmír.

Jacob ben Ezra přidal do kroku a zapálil si cigaretu.

"Nechutná špatně," prohodil jen tak do prázdna.

V kupoli bylo již několik členů posádky - šéfnavigátor Richard Jacoby, několik nižších důstojníků a jeho pobočník David Steen.

"Máme je, pane," řekl Steen. "Už jsme je zaměřili."

"Jaké máme zpoždění?"

"Asi šest dnů."

"Takže ještě neopustili orbitu?"

"Ne, pane."

"Dobře. To znamená, že je už nepustíme z dohledu. Jacoby, mají nějakou šanci nám utéct?"

Vysoký, hubený navigátor zabručel: "To záleží na tom, jak to myslíte, admirále. Můžeme je sledovat, kamkoliv se hnou. Myslíte, jestli je chytíme dřív, než opustí oběžnou dráhu? To určitě ne."

"Můžeme je nějak zastavit?"

"Chtěl jste říct zničit, pane?"

"Neříkám zrovna, že si s nimi padneme kolem krku, Jacoby! Víím, že je můžeme zničit, ale můžeme k nim tak blízko, abychom je zastavili bez zabíjení?"

"To je těžko říct, na vzdálenost šesti dnů..."

"Toho jsem se obával. Dobrá, zítra jim vyšleme zprávu, aby na nás počkali."

"Myslíte, že to udělají, pane?" zeptal se Steen.

"Záleží na tom, Davide. Jestli vědí, proč jdeme po Čingovi, udělají cokoli, aby o něj nepřišli. Ale možná to nevědí. V takovém případě nebudou riskovat žádné hlouposti."

"A když se pokusí zmizet?"

Velkoadmirál ben Ezra se zachmuřil. "Když se pokusí zmizet, máme dvě možnosti. Můžeme je zničit, nebo můžeme vypočítat jejich příští kurs a čekat na ně. Do šesti dnů se bez problémů stačíme připravit k dalšímu skoku. Problém je v tom, že kdybychom je teď zničili bez důkazu, že je Čing na jejich palubě, nikdy si nebudeme jistí, že jsme splnili úkol."

"Ale pane," ozval se Steen, "myslíte si, že by Reed riskoval svou loď pro Činga, i kdyby věděl?"

Jacob ben Ezra se zasmál a zakroutil hlavou. "Ne, nejsem si jistý. Ale jsem si jistý, že kapitánu Reedovi to myslí stejně dobře jako mně. To znamená, že jestli se dozví, co je Čing zač, bude vědět, že je nezničíme bez důkazu, že Činga u sebe mají. Bude prchat. A něco ti řeknu, Davide..."

"Co, pane?"

Admirál si zapálil další cigaretu. "Já bych na jeho místě udělal totéž."

Kapitán Peter Reed hlasitě klel. "Šest dnů od nás! Jen šest dnů a ta zatracená čínská sfinga nic nepoví. Mám chuť prohlásit ho za ztrátu z nevydařeného obchodu a poslat ho do rukou ben Ezrovi."

"Pane," promluvil ustrašeně radista, "admirál ben Ezra stále volá..."

"Přepni mi ho sem, ale neodpovídej. A zastav veškerou komunikaci s Nuova Italia. Chci, aby to vypadalo, že nám nefunguje vysílačka."

"Ano, pane."

"Rogere!" promluvil Reed do komunikátoru. "Zahaj přípravy k okamžitému opuštění orbity. A nech poslat Činga do kupole."

"Ale pane, Čing ještě nikdy nebyl v nulové gravitaci, mohl by -"

"Dotáhni ho tam třeba za vlasy, když to bude zapotřebí!"

Neuběhly ani tři minuty a Roger Reed přivedl do kupole Činga se zeleným odstínem ve tváři.

"Kapitáne," řekl Čing, "je to *opravdu* nutné? Já-"

"Chci, abyste si něco poslechl, můj bledý příteli," řekl zamračeně Peter Reed. "Chci, abyste to slyšel na vlastní uši."

Zapojil obrazovku. Objevila se na ní unavená, vrásčitá tvář Jacoba ben Ezry. Čing pobledl ještě víc.

"... volám *Do neznáma* ... volám *Do neznáma*. Volám kapitána Petera Reeda..."

Obličej na obrazovce na chvíli zmlkl, aby si zapálil cigaretu.

"Opravdu, Petere," řekl Jacob ben Ezra, "je to dětinské. Víím, že mne sly-

šíš." Peter Reed se neubrnil úsměvu.

"Tak dobrá, Petere," promluvil znovu hlas ben Ezry, "budeme si tedy hrát tvou hru. *Nemusíš* mi odpovídat. *Já* budu mluvit. Zřejmě máte na palubě doktora Čing pen Yee. Chci ho, jinak vás rozstřílím na kousíčky. Máte pět minut na odpověď. Jestli do té doby neodpovíte, podniknu patřičné kroky."

Kapitán Reed vypnul obrazovku.

"Tak co, doktore Čingu, mám vás vydat ben Ezrovi, nebo budete mluvit?"

Na Čingově tváři se objevil nový výraz. Nebyl to strach, byl to výraz maniakálního vzdoru.

"Vy mi nerozumíte. Nebojím se smrti, kapitáne. Neuprchl jsem, abych si zachránil život. Kdybych zůstal na Zemi, můj život by nebyl ohrožen. Ale-"

"Ale co? Slyšel jste přece admirála. Máte pět minut na rozmyšlenou."

Čing si povzdechl. "Je to moje dílo, které musí pokračovat dál. Právě *to* chtějí zastavit. Tak tedy dobrá, kapitáne, řeknu vám všechno."

"Poslouchám."

"Nejde to vysvětlit jednoduše. Už jsem vám řekl, že se zabývám jedním důsledkem Speciální teorie relativity. Jak jistě víte, podle této teorie není možná vyšší rychlost než je rychlost světla. Při rychlosti světla je hmota nekonečná, a tudíž by bylo třeba nekonečného množství energie, aby mohla být urychlena na tuto hranici, a překročení této hranice je již zcela nemožné. Ale, jak jsem řekl, pracuji s transfinitními substitucemi. Doufám, že naleznu rovnici-"

"K věci, člověče, k věci!"

"To nejde tak rychle, kapitáne. Začínám práci, která jednoho dne snad povede k teoretickému opodstatnění nadsvětelné rychlosti v rámci einsteinovského vesmíru-"

"*Urychlovač!*" vykřikl kapitán.

"K němu vede ještě dlouhá cesta," vysvětloval Čing pedanticky. "Nejprve-"

Ale kapitán ho už neposlouchal. *Urychlovač!* Tolik lidí se o něj pokoušelo, ale Země soudí, že *tento* muž je tak blízko, že za ním poslala ben Ezru do vzdálenosti šedesát světelných let...

Reedův obchodnický mozek analyzoval situaci s rychlostí vypěstovanou obchodním instinktem. Urychlovač by bylo nejcennější zboží, jaké kdy jakýkoliv kupec měl. *Do neznáma* by ho mohla prodávat znovu a znovu na každé z šedesáti sedmi planet obydlených člověkem a pokaždé by mohl požadovat cenu, o které se nikomu ani nesnilo!

Ben Ezra nebude riskovat, že Čing *není* na palubě. Bude to chtít vědět určitě.

Zakřičel do komunikátoru: "Opustit oběžnou dráhu! *Okamžitě?*"

"Jaký kurs, pane?" ozval se slabý hlas.

"Na tom nezáleží," zahřměl Reed. "Hlavně ať jsme odtud pryč. Napněte plachty, aktivujte iontový pohon. Reaktivní trysky na maximální zrychlení. *Okamžitě! Hned teď!*"

Jacob ben Ezra zakroutil hlavou. Reed prchá. Co jiného mohl udělat? Ale to znamená, že už to ví. Musí to vědět!

Ben Ezra si zapálil cigaretu. "Změnit kurs," řekl navigátorovi. "Zapnout zrychlení. Sledujte je."

"Zahájíme útok?" zeptal se velitel Dayan, vznášející se vedle admirála. Z jeho snědé tváře s plnovousem sálala dychtivost, která ben Ezru odpuzovala. Nemohl se na něj ale zlobit. Zbrojní důstojníci mají tak málo možností projevit své schopnosti.

"Zatím ne, v žádném případě," řekl admirál. "Jdeme po nich. *Začíná* akcerelace."

Ben Ezra hleděl průzorem na hvězdy.

Moje hvězdy, říkal si. *Naše hvězdy*. Moje a Reeda. Není divu, že mám nervy napnuté k prasknutí. Reed a já jsme ve vesmíru déle, než kdokoli jiný. Za těch osm set let jsme se potkali jen pětkrát, ale stejně...

Ale stejně k němu cítím větší náklonnost než ke všem politikům Země. Co *ti* vědí o hvězdách? Jediné, co je zajímavé, je, aby si jejich maličká planeta zachovala vládu nad lidstvem v celém vesmíru. Netuší, co by Urychlovač doopravdy znamenal. S Urychlovačem by člověku začala patřit Galaxie, už by nemusel být tulákem, člověkem bez domova i vlastního času.

Ale vidí oni něco takového? Pch! Jediné, co je straší, je *ztráta* kontroly nad ostatními planetami. Samozřejmě, v tom mají pravdu. Jediná věc, která činí ze Země vládnoucí planetu, je čas. Země bude vždy celé generace před ostatními planetami. Její technologie bude vždy první.

Ale to by se změnilo, kdyby se objevil Urychlovač, kdyby Člověk mohl dosáhnout ze Země okraje kolonizovaného vesmíru během několika měsíců namísto několika staletí.

Střelil pohledem na Davida Steena, který se připoutal vedle něj. Je mladý a inteligentní. Jednoho dne-

"Je to špinavá práce, Davide," řekl téměř mimoděk.

"Prosím, pane?"

"Řekl jsem, že to je špinavá práce. Nikdy jsem si nemyslel, že ze mě bude najatý vrah."

"Ale pane, máme přece rozkazy. Je to vojenská mise. Nemusíte mít výčitky-"

"Rozkazy! Rozkazy lidí, kteří jsou již dávno mrtví. Rozkazy Země, která nemá ani ponětí, jaké by to bylo, kdyby člověku *opravdu* patřily hvězdy. Rozkazy zničit, rozkazy těch namyšlených, sobeckých... Ach, škoda slov!"

"Admirále, rozkaz zněl zabránit doktoru Čingovi v útěku. Nikdo nemluvil o zabíjení. Kromě toho, jsme-"

"Ano," řekl ben Ezra hořce, "ano, já vím. Jsme přece vojáci." V očích se mu objevil nový lesk. "Ale máš pravdu, Davide. Rozkazy zněly přivést zpátky Činga a eliminovat rozšíření jeho vědomostí. O zničení obchodní lodi se rozkaz nezmiňoval, že? Nikdo mi neporučil zabít Petera Reeda."

"Ne, pane."

"Opravdu ne," řekl admirál pomalu. "Nuže pojďme splnit rozkazy," zvolal náhle rozjařeně. "Ale splníme je, aniž bychom kapitánu Reedovi zkřížili vlas na hlavě."

"Tak," řekl Manuel Olivera, "a kam teď?"

"K okraji nejvzdálenějších kolonií," odpověděl Peter Reed. "Jsme ve velice zvláštní situaci. Jsem si jistý, že na nás ben Ezra nezaútočí, aniž by před tím vstoupil na naši palubu. Musí se ujistit, že Činga opravdu dohonil. Ale kamkoliv se hne, oni mohou vypočítat náš kurs a být tam první. Ať už podnikneme cokoli, musíme to provést do příští zastávky."

Složil hlavu do dlaní a lokty se opřel o mahagonovou desku stolu. Čing nervózně poposedával na židli před ním a Olivera chodil sem a tam po místnosti.

"Pořád ještě nevidím důvod, proč vás chce Země zastavit, doktore Čingu," řekl Olivera.

"Svým způsobem to chápu," odpověděl Čing. "Urychlovač by znamenal konec zemské nadvlády. Bez časových rozdílů by se Země stala jen jednou z mnoha planet."

Pokusil se o úsměv. "Ale na druhé straně, jsou to stejně blázni. Od rovnice, z níž by mohl být Urychlovač vyvinut, mne dělí dobrých dvacet let práce. Zatím nemám nic víc než nápad, nový úhel pohledu. Tisíce let člověk hledá Urychlovač a stále se snaží uniknout z einsteinovského vesmíru. Někdo viděl řešení v mytickém hyperprostoru, nebo v podprostoru či ve čtvrté dimenzi. Já jsem neudělal nic víc než průzkum *uvnitř* Teorie relativity a nemodifikoval jsem rovnice, ale dosazení do známých rovnic."

"Co z toho všeho plyne?" vyštěkl Olivera.

"To ještě přesně nevím," řekl vědec. "Jestliže vyjdeme ze Speciální teorie relativity, pak důvod, proč není možné překročit rychlost světla je ten, že hmota má při rychlosti světla nekonečnou hmotnost, a proto by bylo třeba nekonečné síly na urychlení hmoty do této rychlosti.

Ale kdybychom měli pohon, jehož síla by byla funkcí hmotnosti, kterou urychluje, pak by se se zvyšující se hmotností, zvyšovala síla pohonu a při rychlosti světla a nekonečné hmotnosti by teoreticky hnací síla byla také nekonečná. A kdyby rovnice hnací síla — hmotnost vyjadřovala vhodnou exponenciální funkci, pak - samozřejmě teoreticky - by se síla stala *transfinitní*."

"A umožnila by cestovat nadsvětelnou rychlostí!" vydechl vzrušeně Olivera. "Ano, ano, doktore Čingu. Jestli někdy bude vybudován Urychlovač, musel by být založen na tomto principu. Řekněte mi, jak jste s tím vším daleko?"

Čing se trpce usmál. "Jak říkám, možná ještě dvacet let práce. Kdo ví? Zatím mám jen tu myšlenku, směr, ve kterém je třeba jít dál. Musím experimentovat s proměnnými, pak musím vytvořit správnou rovnici mezi hmotností a silou. A teprve pak začne opravdová práce. Musím vypracovat teoretický základ pohonu, který by využil této rovnice, pohonu, kde zrychlení závisí nejen na hmotnosti, ale také na přesnosti příslušné funkce. Bude to ještě dlouhá cesta."

"Ale, člověče, na jejím konci bude Urychlovač!"

"Ani tehdy ještě ne," opáčil Čing. "To bude jen konec *mé* práce a začátek práce jiných. Nejsem praktikující vědec. Někdo jiný musí použít mé rovnice a sestavit skutečný Urychlovač."

Povzdechl si a zavrtěl hlavou. "Proto mi není jasné, proč mě Země nenechá na pokoji. Jediné, po čem toužím, je klid k výpočtům. Tomu chci zasvětit svůj život. Já nedokážu vyrobit žádný pohon, ani-"

"Když někdo vládne impériu více než šedesátí planet, kde časové rozdíly činí více než dvě stě let," řekl kapitán Reed, "musí plánovat a předvídat s velkým předstihem. Musí hledět hodně daleko."

"Dobrá, teď, když už víme, co vlastně máme," řekl Olivera, "musíme se dohodnout, co dál."

Peter Reed bubnoval nervózně prsty na desku stolu. "To kdybych věděl," řekl. "Faktem je, že Urychlovač by znamenal největší komerční převrat v historii. Fakt číslo dvě: bude trvat dvacet let, než se podaří vypočítat příslušné rovnice. Fakt číslo tři: při příští zastávce *budeme muset* pustit ben Ezru na palubu. Bude na nás už čekat a my nebudeme mít čas uniknout. Proto nás zatím nechal na pokoji. Z těchto faktů musíme, pánové, vycházet."

"Čas," pronesl Čing nepřítomně, "proč to vždy skončí u času? Ani Urychlovač by nebyl tak nutný, kdyby nešlo o časový faktor. Pak by mě Země nechala nerušeně pracovat. Teď je jen otázka času, než mne ben Ezra dostane, zbývá příliš málo času-"

"Dvacet let," řekl Peter Reed. "Už za dvacet *dní* musíme být v Hlubokém spánku, jinak odčerpáme lodi příliš mnoho kyslíku, jídla a vody. A když se probudíme, Jacob ben Ezra na nás už bude čekat."

Čingovy pevně sevřené rty se roztáhly v pomalém, sotva znatelném úsměvu. "Dvacet let-" pronesl zvolna. "Kapitáne, kam máme namířeno?"

"K vnějším hranicím kolonií, možná na Toehold."

"A jak dlouho bude cesta trvat?"

"Asi sto dvacet let."

"Kapitáne," řekl Čing, "všichni přece nemusíme ulehnout do Hlubokého spánku, vidíte? Bude tady dostatek jídla a vzduchu, kdyby řekneme jeden člověk zůstal na palubě při plném vědomí řekneme takových *dvacet let*?"

Peter Reed si teprve teď povšiml horečnatého svitu v Čingových očích.

"Chcete říct, že byste nepoužil Hlubokého spánku? Zemřete ve vesmíru, v nicotě mezi hvězdami. Byl byste sám, *úplně sám* dvacet let."

"Jsem si vědom všech důsledků, kapitáne. Ale umožnilo by mi to dokončit mou práci. *To* je to, na čem mi nejvíc záleží. Bude to možné?"

Reed hleděl s obdivem na toho malého mužička. "Jistě. Pro jednoho člověka tu bude jídla i vzduchu dost a dost."

"Jsme tedy domluveni?"

"Jste opravdu pevně rozhodnut, doktore Čingu? Něco jiného je mluvit o tom teď, ale až budete sám rok, pět let nebo deset..."

"Chci tu šanci využít."

"Dobrá ... připravíme lůžko, abyste mohl použít Hluboký spánek, jakmile zjistíte, že už samotu nemůžete vydržet."

"Vždyť může dokončit svou práci a ještě se ve zdraví dostat na Toehold," ozval se Olivera.

"Ano," přisvědčil Reed. "Samozřejmě, ale stále budeme mít co do činění s ben Ezrou. Ať chlapci připraví potřebnou automatiku. A seznámte Činga s obsluhou komputera."

"Děkuji vám, kapitáne," řekl Čing. "Nakonec je přece jen doběhneme."

"Snad," řekl Reed. Ale v duchu ho hlodala pochybnost.

Olivera se náhle zastavil a zamyslel se.

"Co je, Manny?" zeptal se kapitán svého přítele.

"Doktore Čingu," řekl Olivera, "co budeme mít v rukou, až svou práci dokončíte? Myslím, jaký bude konečný výsledek?"

"Přeci rovnici, ze které bude zřejmý princip, podle kterého bude možné sestrojít Urychlovač. Alespoň doufám."

"*Princip*" řekl Olivera pomalu, "*rovnice*. Ale žádné plány, nákresy, dokonce ani schematický diagram."

"Co ode mne chcete?" řekl Čing žalostně. "Jsem matematik a ne inženýr. Taková věc vyžaduje pragmatického vědce, pracujícího ruku v ruce s-"

"Ano," řekl Manuel Olivera, "to vyžaduje."

"*Manny!*" vykřikl kapitán. "Nemůžeš přece-"

"Musím, Petere, musím. Někdo to musí udělat. Musíme mít víc než nějakou rovnici, až padneme do rukou ben Ezry. Když budeme mít konkrétní plány, můžeme vyslat na Toehold všech šest našich člunů s kopiemi nákresů. Ben Ezra by musel zničit šest cílů místo jednoho. Někomu se podaří proklouznout."

"Pro něj to nebude tak těžké jako pro mě, kapitáne," řekl Čing. "Může být v Hlubokém spánku, dokud nebudu já se svým dílem hotov. Pro něj to bude jen několik let práce."

"Tak dobře, Manny," řekl Reed, "vyhrál jsi."

Ale než dal kapitán povely k připravení automatiky, znovu se mu v mozku ozvaly pochybnosti. Co když ben Ezra dostane Činga do rukou? Dokážeme ho přesvědčit, že Čing nepromluvil?

Ještě než ho přemohla nicota Hlubokého spánku, snil Peter Reed o největším obchodním úspěchu všech dob.

Jacob ben Ezra cítil rozmrzelost a nevěděl proč. Jeho loď už kroužila kolem Toeholdu, *Do neznáma* měli zaměřenou a do osmi dnů budou mít Činga.

Ale přesto cítil rozčarování.

"Davide," řekl, "je mi z toho mizerně."

"Proč, pane?"

Ben Ezra si zapálil cigaretu, v posledních dvaceti čtyřech hodinách již třináctou. Pokud si dobře vzpomínal, překročil tím právě svůj rekord.

"Jsme lidé vesmíru, Davide," řekl. "Nejsme svázaní se Zemí o nic víc než Reed. Jsme *Homo interstellarus*. Urychlovač je něco, co bychom měli vítat a ne se tomu bránit."

Mladý poručík mlčel. Ben Ezra věděl, že pro něj rozkazy jsou rozkazy. Narodil se na palubě, Flotila byla jediným světem, který znal. A Flotila byla vyslancem Země.

"Copak to nechápeš, Davide? Ne, ty to nemůžeš chápat. Naše povinnost je jasná - poslouchat rozkazy. Ale máme také svou povinnost jakožto lidé. A ta povinnost zní podporovat Urychlovač."

"Vy byste neuposlechl rozkazy, pane?"

"Ale ano, zatraceně! Dělán tuhle práci celý život. Rozkazy se musí poslouchat. Kdyby se Flotila rozhodla vzít zákon do svých rukou, nebyli bychom nic víc než piráti. Ne, Davide, rozkazy se musí plnit. Ale to neznamená, že s nimi souhlasím. Už jsem skoro doufal-"

"V co, pane?"

Ben Ezra se beze stopy humoru zašklebil. "Už jsem skoro doufal, že na mne Peter Reed nastraží nějakou léčku. Skoro bych mu přál, aby nám vyklouzl."

Manuel Olivera svíral v rukou svazek papírů. "Sedm let!" řekl. "Sedm mizerných, osamělých let jsme na tom společně pracovali. Ale tady to je!"

Peter Reed s údivem hleděl na Oliveru. Jeho vlasy byly nyní prošedivělé, ztratil dobrých patnáct liber váhy, ale nejvíc se změnila jeho oči. Byl v nich divoký oheň a zároveň prázdnota. Jak hrozných muselo pro něj těch sedm let být, pomyslel si Reed.

"Čing je mrtvý," řekl Olivera. "Zemřel stářím."

"Ale dostal se do boxu?" zeptal se Reed. Bylo velice důležité mít Čingovo tělo zachované.

"Ano. Ale byl to už zlomený starý muž. Už když si lehal na lůžko, viděl jsem, že Hluboký spánek nepřetrvá." Olivera si zhluboka povzdechl. "Bylo to pro mne těžké, ale jaké to muselo být pro něj! Dvanáct let! Dvanáct let úplně sám. Tak dlouho na tom pracoval, než mne probudil."

"Ale dokázal to."

"Ano, dokázal to."

"A teď budeme mít co do Činění s ben Ezrou. Už na nás Čeká u Toeholdu. Za jak dlouho budeme moci mít Urychlovač, Manny?"

"Bude to chůt ještě dobré tři, čtyři roky práce a technických zkoušek. Navíc k tomu budeme potřebovat přístroje, které si sami nevyrábíme."

Reed se zachmuřil. "Jen mne napadlo se zeptat. Sedíme tu na hotovém pokladu."

"Pokladu!" vybuchl Olivera. "Pro tebe je to jen poklad? Zboží na prodej? Petere, přece nejsi takový hlupák. Proto musel Čing zemřít? Aby ti nacpal kapsy penězi?"

"Čing zemřel pro tu tajemnou věc nazvanou abstraktní poznání, Manny," řekl kapitán. "Nezajímal ho ani

užitek, který lidstvo bude z Urychlovače mít, ani jaký z toho budeme mít výdělek."

"Výdělek! Jaký myslíš, že z tohoto budeme mít výdělek? Přemýšlej, Petere. Co se stane s naší lodí, až bude lidstvo mít Urychlovač? Bude to náš konec. Konec pro všechny kupecké lodi. Naše existence je založená na časových rozdílech při překonávání vesmírných vzdáleností. Myslel jsem, že jsi to věděl od začátku. Myslel jsem, že to chceš kvůli lidstvu obětovat. Já ... já jsem byl asi větší blázen než ty."

Ta představa Reeda zasáhla jako blesk. Manny má pravdu. Urychlovač znamená konec kupeckým lodím. Prodat Urychlovač by znamenalo konec *Do neznáma*, konec kupeckého života, který vedl téměř tisíc objektivních let.

Peter Reed si uvědomil, že kdyby lidstvo dostalo Urychlovač, byl by posledním kapitánem *Do neznáma*.

"Máš pravdu, Manny," řekl. "To řeší celý problém. Prostě to všechno vydáme ben Ezrovi."

"Uvědom si, co říkáš, kapitáne," ušklíbl se Olivera. "I když se nebudeš zajímat, co ten vynález znamená pro lidstvo, přemýšlej o vlastním bezpečí. Co myslíš, že ben Ezra udělá, když zjistí, že to tajemství známe?"

"Myslíš, že-"

"Přesně tak. Nechá nás všechny zabít. Nebo nás alespoň odveze na Zemi, kde můžeme přinejlepším čekat doživotní vězení. *Bez soudu*, pochopitelně."

Reed zaklel. Byla to pravda. Jediná věc, která se dala dělat, bylo pokračovat ve hře.

"Tak co, kapitáne?"

"Znič ty plány. Ale ještě před tím je uschovej ve formě mikrofilmu na nějaké místo v lodi. Neříkej mi kam. Nechci, aby někdo jiný kromě tebe věděl, kde mikrofilm bude, dokud to všechno nebudeme mít za sebou. Pak poškoz' vysílačky. Ať to vypadá, že jsme neměli spojení už od opuštění Maxwella, ale že to byla neúmyslná porucha."

"Co uděláme s Čingem? Zbavíme se jeho těla? Možná bychom ben Ezru přesvědčili, že jsme ho na palubě nikdy neměli."

"Nemáme šanci. Ale na něco jsem přišel! Zaříd', aby to vypadalo, jako že se automatika jeho boxu porouchala a že zemřel stářím na lůžku. Dokážeš to?"

Olivera se zamyslel. "Nebude to snadné," řekl, "ale myslím, že to zvládnu."

"Tak dobrá. To je vše, co můžeme do příchodu ben Ezry udělat."

"Chceš přesvědčit ben Ezru, že Čing nepromluvil? Myslíš, že nám to spolkne?"

Peter Reed si olízl rty. "Nevím. Doufám, že mu bude stačit to, co uvidí."

"Čemu vděčím za tu laskavost, Jacobe?" řekl Peter Reed *zpoza* velkého mahagonového stolu.

"Čemu - ty přece víš, Petere, že tě sleduji už od Maxwella," řekl admirál Jacob ben Ezra.

"Takovou dálku!" zvolal Peter Reed. "Proč jsi mi nezavolal ... ach, vždyť já jsem úplně zapomněl, že nám nefunguje vysílačka. Takže ty jsi se s námi pokoušel spojit?"

Ben Ezra se podíval stranou a pak upřel oči na strop. "Ano, já jsem se s tebou pokoušel spojit. *Opravdu* vám nefunguje vysílačka?"

"Hloupá smůla," řekl Reed. "Anténu poškodil meteor. Malý, ale škody nadělal dost. Pověz mi, nemáš náhodou náhradní součástky k vysílači F-46E?"

"Podívám se, co pro tebe můžu udělat," řekl ben Ezra chladně.

"Rogere, přines něco k pití."

Roger přinesl čtyři horkochladné koktejly.

"Tohle je opravdu jedinečná věc," řekl kapitán Reed.

"Zapomínáš, že jsem opustil Zemi přibližně ve stejné době jako ty, Petere," řekl ben Ezra. Zapálil si cigaretu.

"Pořád ještě kouříš to svinstvo?" řekl Peter Reed konverzačním tónem.

"*Kapitáne* Reede," procedil mezi zuby ben Ezra, "to tě ani nezajímá, proč jdu po tobě už sto světelných let?"

Reed se usmál. "Něco se stalo, Jacobe? Předpokládám, že když jsi se s námi chtěl spojit u Maxwella a my jsme ti neodpověděli, napadlo tě, že máme nějaké problémy a-"

"To opravdu máte, Petere!" přerušil ho ben Ezra. "Půjdu k věci, když o tom nechceš začít ty sám. Máte na palubě pasažéra?"

Peter Reed si povzdechl. "Tak o to ti jde. Podívej, Jacobe, my jsme řádně pojištěni. Zaplatili jsme milión kreditů a šance, že by se to jednou mohlo stát je tak malá, že-"

"O čem to k sakru mluvíš?"

"Přece o našem pasažérovi," řekl Reed nevinným hlasem. "Ty jsi mluvil o něčem jiném? Opravdu nevím jak jsi se to dozvěděl, ale ujišťuji tě, že to byla opravdu nešťastná náhoda, za kterou nikdo z nás nemůže."

"Nešťastná náhoda?"

"Přejdi k věci, Jacobe, a nehraj si se mnou jako kočka s myší," zavrčel Reed. "Dobrá, dobrá, když chceš, řeknu ti to všechno hezky od začátku, jako kdybys nevěděl, co se stalo."

"Přesně na to čekám."

"Ano, *měli* jsme pasažéra. Vyzvedli jsme ho na Maxwellu. Byl to takový podivný mužík jménem Čing pen Yee. Velitel Maxwella, jak se jen ten člověk jmenoval..."

"Lazlo Horváth," řekl David Steen.

"Ano, ano, Horváth, Mizera jeden. Vyprávěl mi pohádky o tom, že Čing je významný vědec. Normálně na mě takové řečičky neplatí, ale jak víš, tuto cestu jsme měli na prodej silové pole a Horváth prostě neměl nic lepšího, čím by nám mohl zaplatit, tak jsem to risknul s tím Čingem. Taková blamáž!"

"Blamáž?"

"Ano," řekl Reed. "Vědec? Ten člověk byl absolutní šílenec! Klasický případ. Paranoia. Myslel si, že celá pozemská hegemonie je mu v patách. Opravdu. A navíc o sobě tvrdil, že má největší objev od dob Einsteina! Tajemství nesmrtelnosti, konverzní bombu, znáš ty bláboly."

"Říkáš šílenec?" zeptal se ben Ezra a oči se mu zúžily do tenkých štěrbin.

"A jaký!" prohlásil kapitán. "A k dovršení toho všeho ... víš, co se mi snažil namluvit, Jacobe? Že zná také tajemství Urychlovače!"

"*Opravdu?*" řekl ben Ezra o poznání sušším hlasem.

"Přísahám. Jen jsem čekal, kdy z kapsy vytáhne také Kámen mudrců," zasmál se Reed.

"Kde je teď ten Čing?" zeptal se David Steen.

"Vždyť to víš stejně dobře, jako já, Jacobe. Je to náhoda jedna k miliónu, ale stala se. Automatika v jeho boxu pro Hluboký spánek selhala. Zemřel stářím během posledního úseku cesty."

"Zemřel?" opakoval se ben Ezra pomalu.

"Ujišťuji tě, Jacobe, že na nás neleží ani stín viny. Všechny procedury jsme dodržovali naprosto přesně."

"V to doufám," řekl ben Ezra. "V to doufám." Jeho oči byly ještě neproniknutelnější, než kdy jindy.

"Máte ještě jeho tělo?" zeptal se.

"Ano," odpověděl Reed. "Je ještě stále v boxu."

"Dobrá. Pan Čing má příbuzného na Galdwinu, což je ...hm... naše příští zastávka. Vezmeme tělo s sebou. To je opravdu politováníhodné neštěstí, Petere."

"Ano."

"Ale říkáš, že ten člověk byl stejně blázen," řekl a přiblížil tvář až k Reedovi.

Reed mu upřený pohled vrátil. "Těžký případ," řekl se smutkem v hlase.

"Jsi si *opravdu* jistý?"

Reed nervózně zabubnoval prsty na desce stolu, což neuniklo ben Ezrově pohledu. Hleděli si z očí do očí.

"Naprosto jistý," řekl Peter Reed.

"Tak dobrá." Koutky ben Ezrových úst se zvedly v nepatrném náznaku úsměvu. Reedovi vyschlo v krku.

"Nu, Petere," řekl náhle ben Ezra již normálním tónem, "rád jsem tě znovu viděl. Opravdu rád. Ale teď už musím jít."

"Je mi líto, že tu nemůžeš pobýt déle," řekl Reed.

"To ti věřím," řekl ben Ezra s pousmáním.

Došel ke dveřím a otevřel je.

"Sbohem, Petere," řekl.

"Sbohem, Jacobe."

Ve dveřích se ještě otočil k Reedovi. "Možná, že se ještě uvidíme dřív, než si oba myslíme." Pak zmizel v chodbě.

"Co tím chtěl říct, tati ...pane?" zeptal se Roger Reed.

Kapitán hleděl do prázdných dveří.

"Myslím, že vím, co měl na mysli," řekl.

Peter Reed se vznášel u průzoru a hleděl na ben Ezrovu loď, opouštějící oběžnou dráhu.

Opravdu letí pryč, říkal si pro sebe. Ale nebyl si jistý, jestli si může gratulovat.

On to *věděl*. *Musel* to vědět. Jacob by mu nikdy na takovou pohádku neskočil, kdyby to nechtěl udělat schválně. Teď má Čingovo tělo, odveze ho na Zemi a tím to všechno skončí. Urychlovač je můj.

Ale co s ním udělám? Nejbezpečnější by bylo ty plány a výpočty zničit ... nebo-

Nebo ho sestojit. Sami bychom to nikdy nezvládli, ale tady na vnějším okraji kolonií se najdou planety, které by pro nás tu práci udělaly a nekladly by příliš mnoho otázek. A co pak? Ovládnout Galaxii?

Galaxie ... známe z ní jen tak malý díl. Není divu, že jsme se ještě nesetkali s jinou civilizací na tak maličkém prostoru. Ale teď... Co se asi skrývá v jejím centru?

Aniž by si to uvědomil, Peter Reed se rozhodl.

Čing pro Urychlovač zemřel, pomyslel si. Manny mu zasvětil sedm osamělých let života. A Jacob - Jacob se vzdal své největší šance na kariéru jen proto, aby věnoval lidstvu Galaxii.

Kapitán Reed si rezignovaně povzdechl. K čemu mi byly všechny zisky? Jen abych mohl dál brázdit ves-

mír na palubě *Do neznáma*. A proč to vlastně - dělám? Vzpomněl si na citát jednoho dávno mrtvého člověka, jehož jméno si už nikdo nepamatoval.

"Proč šplháte na ty hory?" zeptali se horolezce.

"Protože tu jsou," odpověděl jim.

Proč létáme ke hvězdám? Protože tu jsou. To stačí.

Manny to pochopil. Možná to pochopil i Čing.

A Jacob riskoval tisíciletou kariéru proto, aby dal lidstvu Galaxii. *Protože tady je.*

Roger nikdy nebude kapitánem *Do neznáma*. Soumrak kupeckých lodí právě začal-

Reed hleděl se smutkem na odlétající loď ben Ezry. Sbohem, Jacobe, pomyslel si, Sbohem životu, který trval tisíc let.

Ale Člověk musí mít Urychlovač.

Jacob ben Ezra pozoroval, jak se pozvolna ztrácí zelený disk Toeholdu. Na druhé straně planety se nyní nacházela *Do neznáma*.

Ted' se jistě Peter rozhodne Urychlovač sestrojít. Tiše se zasmál. My staří hvězdní lišáci jeden druhému rozumíme. Oba bychom se měli na co vymluvit - Peter na výdělek, já na povinnosti.

Ale když přijde doba na vážná rozhodnutí, jsme přeci jen oba ve vesmíru ze stejného důvodu, a ten by nikdo z nás nedovedl vyjádřit slovy.

Země bude spokojená. Dostane mrtvolu ubohého Činga. Nebudou nic tušit, dokud nebude už příliš pozdě.

Peter najde planetu, která mu za silové pole Urychlovač sestrojí. A pak, zakrátko- Kdo ví, co bude zakrátko? Pozvedl zrak k oblaku hvězd kolem jádra Galaxie. Co bude zakrátko, na tom nezáleží. Ale *za dlouho* bude lidstvu patřit Galaxie.

Admirál odložil svou napůl vykouřenou cigaretu. Dělám tuhle práci tak dlouho, že jsem se stal legendou, řekl si pro sebe. Je ironické, že tu nejdůležitější věc, kterou jsem kdy udělal, budou později nazývat neúspěchem.

Pohlédl znovu na oblak hvězd. Jako by říkaly: Čekáme na vás.

Neúspěch, nesplněný rozkaz, tak tomu budou jednou říkat.

Usmál se vstříc záři jádra Galaxie. "Brzy se nás dočkáte!"